

Taula 3: Factors de risc en la violència de gènere

Cristina Martínez Bueno

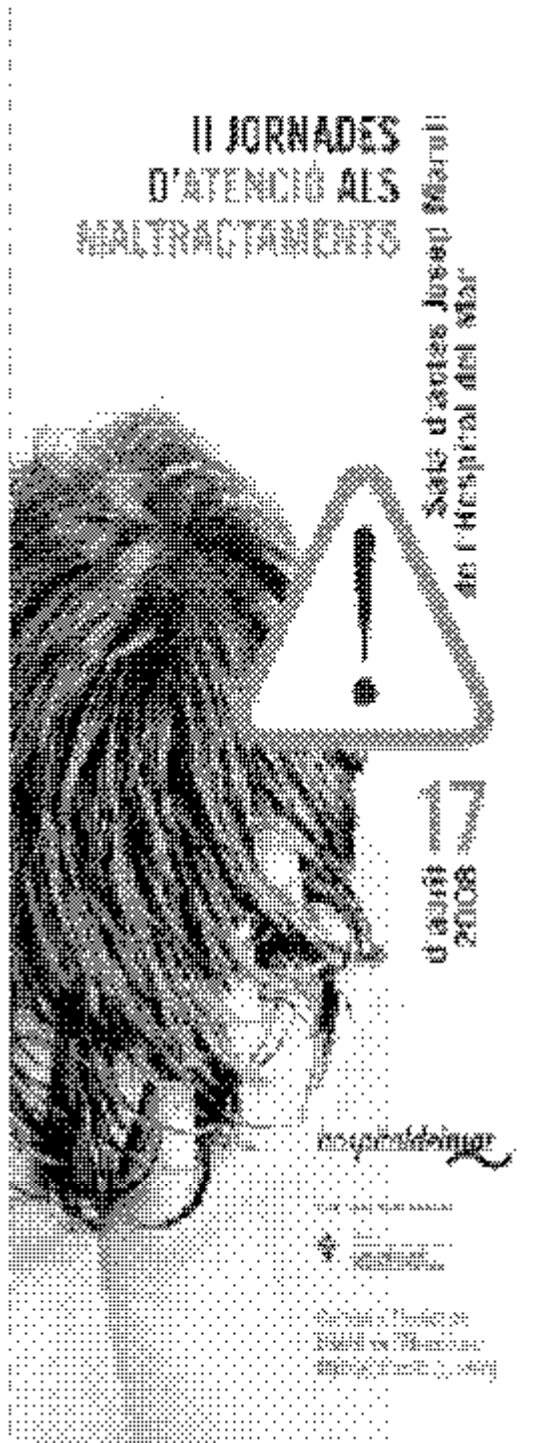
Responsable PASSIR Barcelona ciutat. ICS

Generalitat de Catalunya
Departament
de Salut

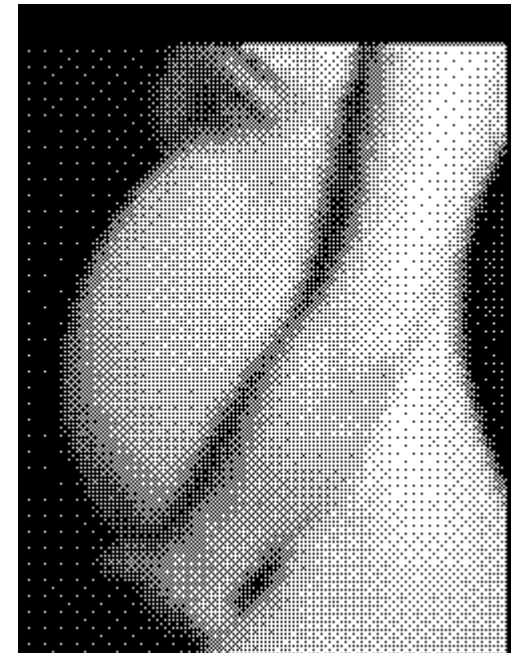
Institut Català de la Salut
Àmbit d'Atenció Primària
Barcelona Ciutat

Components de l'atenció prenatal

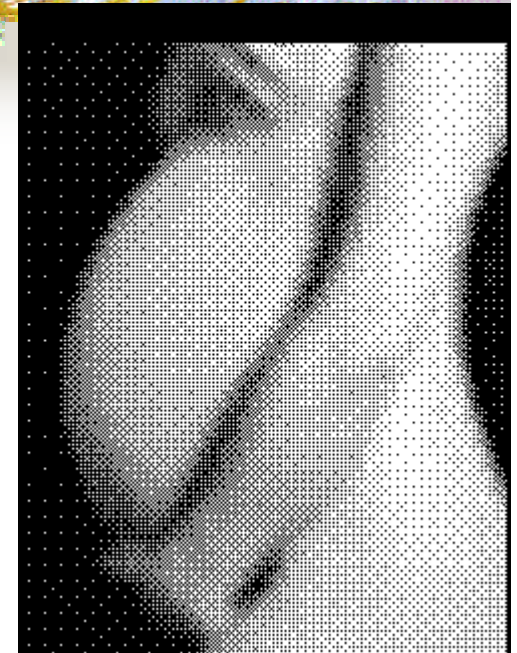
- Assegurar una bona assistència prenatal
- Evitar embarassos no desitjats
- Construir entorns socials que recolzin a les dones embarassades

Consulta prenatal

- Oportunitat per promoure estils de vida saludables
- Reducció de riscos
- Consideració de les circumstàncies de cada dona
- Excessiva medicalització
 - Millorar l'abordatge de les circumstàncies socials
 - Classificació de risc: **no s'inclou la violència durant la gestació**

Violència vers les dones

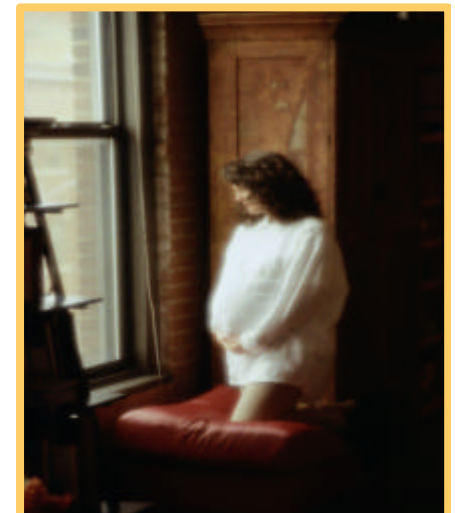
- Problema mundial de salut pública
- Violació dels drets humans
- A vegades:
 - S'inicia en l'embaràs
 - Greus conseqüències per la salut de la mare i del seu fill/a

Control prenatal: Oportunitat

- El 96% de les dones reben control prenatal
- Hi ha entre 8-12 visites durant la gestació
- Oportunitat per desenvolupar activitats preventives

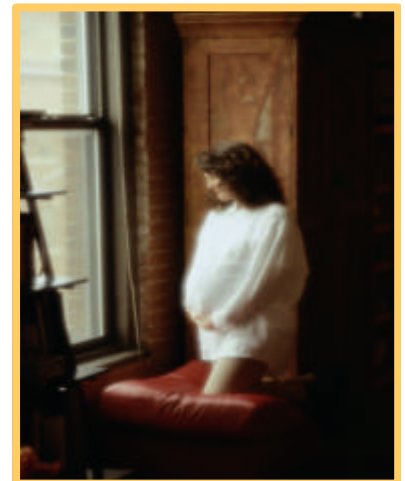

Control prenatal: Oportunitat

Durant l'embaràs les dones víctimes de violència tenen:

- Desig de poder tenir una bona parella
- Desig de prevenir l'abús/violència infantil
- Oportunitat per pensar en el futur

Prevalença de la violència durant l'embaràs

- Canada: 5,5%-6,6% (fins al 8%) (Claire C. 2001)
- Regne Unit, Suècia i Suïssa: 4%-11%
(Campbell J, 2004)
- Perú: 15%-28% (Informe Mundial sobre Violencia y Salud 2002)
- Egipte, Etiopia, la India,
- Mèxic i Nicaragua: 14%.-32% (Campbell J, 2004)

Violència i embaràs

- Embaràs moment d'inici de la violència
- Embaràs i augment de les situacions de violència
- Embaràs i interrupció dels episodis de violència

Factors demogràfics i psicosocials

- Embaràs en adolescents
- Embaràs no planificat o desitjat
- Inici tarda del control prenatal
- Consum de tabac, alcohol i altres drogues
- Manca de suport social
- ITS/HIV

Violència i embaràs

- Major prevalença que:
 - Diabetis gestacional
 - Defectes del tub neural
 - Pre-eclampsia

Efectes de la violència durant l'embaràs

■ Mare:

- Retràs en l'inicií del control prenatal
- Insuficient increment de pes
- Infeccions vaginals, cervicals i uterines
- Empitjorament de malalties cròniques
- Estres maternal
- Depressió maternal
- Consum de tabac i alcohol (efectes indirectes)

Efectes de la violència durant l'embaràs

■ Embaràs:

- Traumes abdominals
- Avortament
- Hemorràgies pre-part
- Ruptura prematura de membranes
- Part prematur
- Despreniment de placenta
- Complicacions durant el part (major índex de cesàries- Cokkinides et al 1999)

Efectes de la violència durant l'embaràs

- Fetus:
 - Baix pes al néixer
 - Danys fetals
 - Mort fetal

Detecció

■ Indicadors:

- 1.- Historia de:
 - Avortaments
 - Mort fetal
 - Parts prematurs
 - Retràs de creixement intrauterí
 - Baix pes al néixer
 - Amenaça de part prematur
 - Embaràs no planificat
 - Consum de tabac, alcohol i drogues

Detecció

■ Indicadors:

- 2.- Problemes durant l'embaràs i post-part
 - Infeccions vaginals de repetició, disparèunies, ITS i dolors pelvics inespecífics
 - Visites freqüents amb vagues demandes o símptomes sense evidència de causa clínica
 - Dehiscència de punts en el perineu després del part
 - ...

Detecció

■ Indicadors:

- 3.- Dolor degut a un traumatisme, en el que la lesió no correspon a la lesió
- 4.- Síntomes físics relacionats amb l'estres, ansietat, depressió
- 5.- Ús freqüent de tranquil·litzants o analgèsics
- 6.- Violència sexual

Detecció

- Indicadors comportamentals:
 - No acudir a les visites programades
 - Poca independència
 - Visites acompanyada per la parella
 - Presenta por, evasiva, no parla, no esta mai en desacord amb la parella
 - Irracional gelosia per part de la parella

Intervenció

- Barreres pel cribratge:
 - Temps escàs per les visites
 - Incomoditat per preguntar sobre aquests temes i por a ofendre
 - Percepció de ineficàcia per canviar el problema
 - Manca de formació dels professionals

Intervenció

- Fem preguntes:
 - Preguntem sistemàticament?
 - Preguntem en funció de factors de risc o identificació de signes o símptomes?

Intervenció

- Fem preguntes:
 - Al inici del control prenatal
 - Al menys un cop per trimestre
 - En la revisió post-part
 - En les visites rutinàries preventives

Intervenció

- Com ho farem: (RADAR- Massachusetts Medical Society, 1992)
 - **R**utinari screening a cada dona
 - **A**nticipar-se amb preguntes (Always **A**sk) directament, de manera cordial i sense jutjar
 - **D**ocumentar (registrar) els aspectes detectats
 - **A**segurar (**A**ssess:valorar) la seguretat de la dona
 - **R**espondre (revisar opcions i proporcionar recursos)

Intervenció

- Preguntes inicials:
 - Com et sents?
 - Com van les coses a casa?
 - Quina ajuda tens de la teva parella?
- Preguntar directament:
 - Preguntar en privat
 - Explicar característiques de la confidencialitat
 - Tenir clars els circuits i lleis
 - “ La violència és un problema per a moltes dones, donat que té efectes greus per elles i pel seu embaràs, jo sempre pregunto sobre això a les dones que controlo l'embaràs”

Intervenció

- Utilització de qüestionaris:
 - Curt
 - Validat
 - Efectiu en la identificació de la violència
 - (PRAMS: Preganancy Risc Monitoring System- Adamms MM, 1991; PVS: Parther Violence Screen, 1997; **WAST**: Women Abuse Screening Tool, 1996)

Estratègies ACL

Díptic dirigit a les dones gestants

Guia d'abordatge de la violència vers les dones en salut sexual i reproductiva

